

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการ
ในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน กระทรวง ทบวง กรม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๗๒๓/๔๒๗๔
ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๐๑/๑๕๑๐๖
ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค ๐๒๐๗/๕๕๔๐
ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๔
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด
ที่ วว ๐๒๐๐/๖๖๑๐ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๒๐๔/๒๑/๒๑๓๒
ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๔

ด้วยกระทรวงมหาดไทยขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแนวทางปฏิบัติ
กรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการ
ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยให้ส่วนราชการทุกหน่วยถือปฏิบัติว่า ในการรับมอบที่ดินซึ่งมีผู้อุทิศให้นั้น
ให้ดำเนินการจัดทำเอกสารรับมอบที่ดินที่ได้รับมอบเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงเมื่อมีข้อพิพาทโต้แย้ง
เกิดขึ้น ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และสิ่งแวดล้อม และกระทรวงสาธารณสุข ได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ
คณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ลงมติว่า

๑. อนุมัติแนวทางปฏิบัติในกรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณี
เข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ
และให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไปได้ โดย

๑.๑ ให้เพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและพืชผลต่าง ๆ ที่อยู่บนที่ดิน
ที่ราษฎรอุทิศให้ในหนังสือแสดงความประสงค์ เรื่อง การอุทิศที่ดินให้ทางราชการ ฯ ตามความเห็น
ของกระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง)

๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อุทิศที่ดิน
เท่าที่พอจะดำเนินการให้ได้ตามความเห็นของกระทรวงคมนาคม (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม
การพาณิชย์)

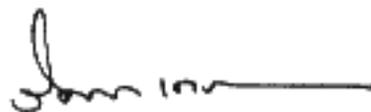
สำหรับค่าธรรมเนียมในเรื่องต่าง ๆ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑๐๓ ทวิ
กำหนดให้การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้ทางราชการได้รับ
ยกเว้นค่าธรรมเนียมอยู่แล้ว

อนึ่ง หากหน่วยงานของรัฐและเจ้าของที่ดินสามารถทำการจดทะเบียนสิทธิ
และนิติกรรมรับโอนที่ดินหรือการใช้ประโยชน์ร่วมกันกับสำนักงานที่ดินให้ถูกต้องครบถ้วนได้ ก็ให้
ดำเนินการตามความเห็นของกระทรวงสาธารณสุขด้วย

๒. สำหรับกรณีที่ราษฎรอุทิศที่ดินให้รัฐหรือรัฐเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน
ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้ว หากหน่วยงานของรัฐและเจ้าของที่ดินสามารถดำเนินการตามข้อ ๑ ได้เพียงใด
ก็ให้ดำเนินการต่อไปด้วย

จึงเรียนขึ้นมายังมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรด
แจ้งให้หน่วยงาน/หน่วยงานและรัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบ เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิษณุ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๕๐๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๖ - ๗

โทรสาร ๒๕๐๕๐๖๕

[T๕๗๕]

16 เมษายน 2544

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดิน
ของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำชี้แจงเรื่องข้อเสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน 100 ชุด
2. แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้หรือกรณีเข้าไปดำเนินการ
ในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน จำนวน 100 ชุด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอผลการวินิจฉัยต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
เพื่อพิจารณาสั่งการ ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายนิชิย รัตตกุล) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี
ได้พิจารณาและมีคำสั่งให้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยและข้อสังเกตของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ กรณี
นางยาใจ เพ็ชรมี ร้องทุกข์ว่า ไม่สามารถจัดการทรัพย์สินมรดกของมารดาได้ เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ
อ้างว่า มีลำห้วยสาธารณประโยชน์และคลองสาธารณประโยชน์ในที่ดิน โดยขอให้กระทรวงมหาดไทยกำหนด
ระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารหลักฐานที่ชัดเจนในกรณีที่ขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้กับ
ทางราชการหรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยให้มีการ
จัดทำเอกสารหลักฐานให้ชัดเจนก่อนที่จะเข้าไปดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีปัญหาข้อโต้แย้งเกิดขึ้น
ในอนาคต ซึ่งกระทรวงมหาดไทย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นเพิ่มเติมกรณีดังกล่าว
เกี่ยวกับการจัดเก็บรักษาเอกสารหลักฐานในการอุทิศที่ดินแก่ทางราชการเพื่อก่อสร้างถนนหรือทางสาธารณะ
ในที่ท้องที่ต่าง ๆ เท่าที่ผ่านมา นั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบมักจะใช้วิธีการขอความร่วมมือไปยังเจ้าของหรือ
ผู้ครอบครองที่ดินในการอุทิศที่ดินให้แก่ทางราชการเพื่อประโยชน์ในการก่อสร้างดังกล่าว แต่มักจะปรากฏ
ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาอยู่เสมอว่า การอุทิศในลักษณะ เช่นนี้ ไม่มีการจัดทำหลักฐานเป็นหนังสือยืนยันถึงการ
แสดงเจตนาอุทิศของเจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นอย่างชัดเจนหรือครบถ้วน หรือแม้ว่าจะได้มีการ
จัดทำเอกสารหลักฐานดังกล่าวไว้แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากขาดการเอาใจใส่หรือให้ความสำคัญในการ
เก็บรักษา จึงทำให้เอกสารหลักฐานเช่นว่านั้นสูญหายหรือถูกทำลายไป ไม่สามารถนำมาอ้างอิงเพื่อรักษา
ไว้ซึ่งประโยชน์ของทางราชการได้ ทางราชการโดยเฉพาอย่างยิ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณ-
สมบัติของแผ่นดินอันได้แก่ องค์การที่มีอำนาจปกครองท้องถิ่นและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะระมัดระวัง
ในการจัดทำและเก็บเอกสารดังกล่าวไว้ให้ครบถ้วนเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

กระทรวงมหาดไทยจึงได้มอบหมายให้กรมที่ดินพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดังกล่าว โดยดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยว่า การออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดระเบียบเกี่ยวกับกรณีทางราชการ ขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น จะเกิดปัญหาเกี่ยวกับที่ดินที่ได้รับการบริจาคก่อนที่จะมีระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าวได้ อีกทั้งเป็นการกำหนดให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ จึงควรที่จะดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีมติและสั่งการให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานถือปฏิบัติว่า ในการรับมอบที่ดินซึ่งมีผู้อุทิศให้ นั้น ให้ดำเนินการจัดทำเอกสารรับมอบที่ดินที่ได้รับมอบเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง เมื่อมีข้อพิพาทโต้แย้งเกิดขึ้นจะเป็นการเหมาะสมกว่า ซึ่งในเรื่องนี้ได้เคยมีคำพิพากษาฎีกาที่ 112/2539 วางแนวทางไว้แล้วว่า การอุทิศที่ดินให้รัฐเพื่อเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันนั้น เมื่อได้แสดงเจตนาอุทิศให้แล้วย่อมเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทันที โดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์หรือมีเอกสารแสดงเจตนาอุทิศการให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 525 แต่อย่างใด

กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแนวทางปฏิบัติในการรับมอบที่ดิน กรณีที่ราษฎรอุทิศที่ดินให้ทางราชการหรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานถือปฏิบัติแล้ว ปราบกฎหมายเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจเอก
(ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. 222 - 1840, 622 - 3482

โทรสาร 222 - 2861

โทร. (มท) 50801 - 12 ต่อ 370

ที่ กษ 0201/ 15106

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม.10200

๑ มิถุนายน 2544

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดิน
ของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว(ล) 4029 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาเสนอความเห็นเพื่อ
ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแนวทาง
ปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการ
ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ดังความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นด้วยตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ
เนื่องจากจะทำให้มีหลักฐานการอุทิศที่ดินหรือการเข้าไปดำเนินการในที่ดินที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นการป้องกันการ
การโต้แย้งที่อาจจะมีขึ้นในภายหลัง และจะทำให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชूरีพ หาญสวัสดิ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กองกลาง
โทร.2818570
โทรสาร 2813332

ด่วนที่สุด
ที่ วว0200/ 6610

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และสิ่งแวดล้อม

ถนนพระราม6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

31 พฤษภาคม 2544

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดิน
ของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร 0205/ว(ถ)4029 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึงสำนักเลขาธิการคณะกรรมการขอให้กระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ
กรณีกระทรวงมหาดไทย เสนอแนวทางปฏิบัติที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้หรือกรณีเข้าไป
ดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ส่วนราชการทุกหน่วยถือปฏิบัติ
รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึงนั้น

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าแนวทางปฏิบัติ
กรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้
ประโยชน์ร่วมกันถูกต้องและเหมาะสมแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนธยา คุณปลื้ม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านให้คำปรึกษาทางกฎหมาย

โทร.248-3590

ที่ สธ 0208/21/ 2132

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ นนทบุรี 11000

๕ มิถุนายน ๒๕๔๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดิน
ของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว (ล) 4029 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีให้กระทรวงสาธารณสุข
เสนอความเห็นกรณีที่กระทรวงมหาดไทยขอให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติแนวทาง
ปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน
เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานถือปฏิบัติ ดังความละเอียด
แจ้งอยู่แล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุขได้พิจารณาแล้วขอเรียนดังนี้

1. เห็นด้วยกับแนวทางตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

2. นอกจากที่กระทรวงมหาดไทยเสนอแล้ว มีความเห็นเพิ่มเติมว่า การที่ราษฎร
อุทิศที่ดินให้แก่ทางราชการในส่วน of กระทรวงสาธารณสุขนั้น ส่วนมากจะเป็นการบริจาคให้เพื่อ
ก่อสร้างสถานพยาบาลต่าง ๆ เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล ซึ่งการบริจาคในกรณีดังกล่าวนี้
กระทรวงการคลังจะเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุพ.ศ. 2518
โดยมีกรมธนารักษ์เป็นผู้ควบคุมดูแลที่ดิน ดังนั้น ควรที่จะให้กระทรวงการคลังมีความเห็นและ
กำหนดแนวทางให้กรมธนารักษ์ร่วมกับหน่วยงานที่รับมอบที่ดินดำเนินการด้วย

อนึ่ง ทางปฏิบัติที่ผ่านมา เมื่อราษฎรได้บริจาคที่ดินให้แก่ทางราชการแล้ว ก็มิได้ดำเนินการให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เช่น มิได้มีการโอนในโฉนดที่ดิน ซึ่งเมื่อระยะเวลาผ่านไปถึงรุ่นทายาทของผู้บริจาค ก็จะมีการโต้แย้งว่ามิได้มีการบริจาค แม้จะมีแนวคำพิพากษาฎีกาว่าที่ดินจะตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินก็ตาม แต่ก็เป็นเรื่องยุ่งยากในการพิสูจน์ ดังนั้น จึงควรกำหนดให้กรมธนารักษ์ และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับบริจาคที่ดินไปทำนิติกรรมรับโอนที่ดินจากผู้บริจาคที่ดินกับสำนักงานที่ดินให้ถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองนิติการ

โทร. 5901428

โทรสาร 5901434

12 มิถุนายน 2544

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ส่วนที่สุก ที่ นร 0205/ว(ส)4029 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสืออุทิศทรัพย์สินฯ ของกรมทางหลวง

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงคมนาคมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกรณีกระทรวงมหาดไทยเสนอแนวทางปฏิบัติกรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้ หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานถือปฏิบัติ ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กระทรวงคมนาคม ได้ส่งเรื่องให้หน่วยงานในสังกัดพิจารณาแล้ว โดยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับแนวทางปฏิบัติดังกล่าว ยกเว้นบางหน่วยงานมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์ ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า

1.1 การที่ราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น เป็นกรณีที่รัฐหรือสาธารณชนได้ประโยชน์ ดังนั้น จึงควรมีข้อกำหนดยกเว้นค่าธรรมเนียมในเรื่องต่าง ๆ ให้ อาทิเช่น ค่าธรรมเนียมในการรังวัดที่ดินแปลงดังกล่าว หรือในส่วนที่ยกให้รัฐ ที่ทำการรังวัดปักหลักเขตให้เป็นที่สาธารณประโยชน์

1.2 ควรมีข้อกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการอุทิศที่ดินเท่าที่จะพอดำเนินการให้ได้ เช่น อาจกำหนดให้เจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการ ณ ภูมิสำเนา หรือที่ผู้อุทิศมอบที่ดินให้ไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อุทิศที่ดิน เป็นต้น

2. กรมทางหลวงเห็นควรเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งพืชผลต่าง ๆ ที่อยู่บนที่ดินที่ราษฎรอุทิศให้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว เห็นพร้อมด้วยความเห็นของทั้ง 2 หน่วยงานดังกล่าวข้างต้น จึงเขียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองยุทธวิธีเงินค่าทดแทน

โทร 2813237

โทรสาร 2806401